

Versie 8 – 20 november 2012

Werkplan 2013

Rotterdams Milieucentrum (RMC)

2013: 10 jaar Rotterdams Milieucentrum

0. inleidend

Het Rotterdams Milieucentrum (RMC) stelt zich ten doel van Rotterdam een milieuvriendelijke, groene en duurzame stad te maken. Het RMC heeft 80 achterbanorganisaties en een team van vier (parttime) medewerkers dat opereert vanuit Het Schieblock aan de Schiekade. Het RMC is een NGO met een stichtingsvorm en wordt gefinancierd door de gemeente Rotterdam, de Nationale Postcodeloterij, deelgemeenten en diverse (particuliere) fondsen.

Het Rotterdams Milieucentrum bestaat komend jaar 10 jaar! Bestuur en team gaan hier extra aandacht aan besteden het komend jaar. Zo wordt er gewerkt aan een fotoboek over 10 jaar RMC en komt er extra aandacht voor het tienjarig bestaan tijdens de jaarlijkse deelnemersraad en de Groene conferentie.

Het ondersteunen van actieve groepen burgers uit Rotterdam blijft de basis onder het werk van het RMC ook in 2013. Steeds meer bewoners gaan aan de slag met duurzaamheid en zoeken hierbij (vooral in de startfase) ondersteuning. Het RMC is een van de weinige organisaties in Rotterdam die burgers (nog) ondersteunt op het gebied van duurzaamheid. Het RMC (ver)bindt ook groepen op thema's en organiseert het debat.

Uiteraard communiceert het RMC vaak met haar achterban over natuur – en milieuthema's maar zij doet dit ook stadsbreed. Het RMC zet verschillende middelen in om natuur – , duurzaamheids – en milieuthema's breder onder de aandacht te krijgen van het publiek zoals: videodocumentaires, TV programma's, videoclips, gedrukte media, debat bijeenkomsten, conferenties, internet en (digitale) sociale netwerken.

Het RMC richt zich het komende jaar vooral op duurzaamheid. Duurzaamheid is een breed (container)begrip. Het RMC perkt dit komend jaar af tot onderwerpen als energie en klimaat, luchtkwaliteit, duurzame mobiliteit, stadslandbouw en voedsel. Concrete activiteiten zijn de energiebesparingsprojecten 'opZuinig!', het 'Klimaatstraatfeest', de 'Dakakkers', de doorgaande leerlijn klimaat, het Parkenoverleg, de Milieuvriendelijkste tuinenwedstrijd en 'Zelf meten is meer weten'. Het milieucentrum vindt het erg belangrijk dat er nu eindelijk eens een 'duurzaam hoofdkwartier' komt in onze stad dat openstaat voor het publiek!

Het RMC ontwikkelde de afgelopen jaren een serie laagdrempelige activiteiten specifiek gericht op participatie van moeilijk(er) bereikbare groepen zoals jongeren en bewoners in de oudere stadswijken. Deze activiteiten vonden plaats onder de titel 'MilieuDivers'. In 2013 gaan we hier mee door maar niet meer als een apart 'werkveld diversiteit'. MilieuDivers wordt verweven door al onze activiteiten heen. Ook het komende jaar organiseert het RMC wijkbijeenkomsten en worden er in samenwerking met Cineac TV wijkprogramma's van Cineac Milieu TV gemaakt en uitgezonden. Wel organiseert het RMC specifiek op jongeren gericht de milieuvorlichters-cursussen en voorlichtingen op scholen die ook als extern aanbod zullen worden opgenomen in de doorgaande duurzame leerlijn klimaat, energie en groen.

Inhoudsopgave:

0. Inleidend	2
1. Energiebesparing	4
2. Duurzame energie	5
3. Zelf meten is weten	5
4. Natuur en Milieueducatie	6
5. Jongeren	6
6. Dakakker	7
7. Parkenoverleg	8
8. Milieuvriendelijkste tuin	8
9. Groepenondersteuning	9
10. Communicatie	10
11. Bedrijfsvoering	11
12. Landelijke samenwerking	11
13. Overzicht van de activiteiten	12
Bijlage 1: Bedrijfsprofiel	14
Bijlage 2: Begroting 2013	16

1. Energiebesparing

De activiteiten ‘energiebesparing’ zijn gericht op het bieden van handelingsperspectief aan bewoners (huurders en eigenaar – bewoners), woningcorporaties, Vereniging van Eigenaren en particuliere eigenaren om met energiebesparing aan de slag te gaan.

Er werden meer dan 200 milieucoaches opgeleid in de cursus ‘Milieucoach’ van het opZuinig! project in 2011 en 2012. De coaches kunnen zelfstandig kleine voorlichtings-bijeenkomsten organiseren in eigen kring, buurt, wijk en vereniging. Ze maken hierbij gebruik van de besparingsladder, de opZuinig!-quiz en de E-koffers met demonstratiematerialen. Komend jaar wordt er weer een aantal cursussen georganiseerd in Rotterdam waarin we naar gelang de groep ook accenten leggen op het zelf opwekken van duurzame energie en vereniging van eigenaren. Dit betekent concreet voor het RMC ook (proces)begeleiding van bewonersgroepen (zowel huurdercomités als VVE’s) na afloop van de cursus. Het op weg helpen van de milieucoaches in de praktijk blijkt een belangrijk onderdeel te zijn geworden van het project ‘opZuinig!’.

De Klimaatstraatfeestcampagne wordt ook in 2013 in Rotterdam georganiseerd. De klimaatstratencampagne wordt iets breder getrokken dan alleen de stratencampagne. Met de campagne en competitie als middel wordt het netwerk van het RMC uitgebreid en kunnen bewoners die aan de slag willen met energiebesparing of duurzame energie op ondersteuning rekenen door het RMC.

In samenwerking met de Woonbond organiseert het RMC in 2013 diverse deelgemeenten ‘rondetafel-bijeenkomsten’ over energiebesparing in huurcomplexen van woningbouwcorporaties en particuliere verhuurders. De rondetafel-bijeenkomsten zijn erop gericht corporaties te bewegen tot daadwerkelijke ‘labelsprongen’ middels isolerende maatregelen en/of duurzame energieopwekking al dan niet gebruikmakende van de woonlastengarantieregeling die werd ontwikkeld i.s.m. de Woonbond en Aedes. In 2011 en 2012 werd mede in het kader van het landelijke campagne ‘Stook je rijk’ al een aantal rondetafel bijeenkomsten georganiseerd in de deelgemeente Noord. De resultaten hiervan zullen in 2013 worden besproken met de huurders in Noord naar aanleiding van de uitkomsten van een met de corporaties overgekomen monitoring van de behaalde resultaten.

Het Rotterdams Milieucentrum ontvangt een financiële bijdrage van het Programmabureau Duurzaam voor de organisatie van de cursussen Milieucoach in het kader van het project ‘opZuinig!’ en de ondersteuning van bewonersinitiatieven op het gebied van energiebesparing in bestaande bouw. Voor deze activiteiten in 2013 zijn ook aanvragen de deur uit gedaan richting deelgemeenten betreffende de ‘ronde tafel bijeenkomsten’ en de aanpak gericht op woningcorporaties. De uren voor de organisatorische kant van het project komen deels voor rekening van het basisbudget van het RMC.

Activiteiten:

- Cursussen Milieucoach
- Website www.opzuinig.nl
- Twitter account www.twitter.com/opzuinig
- Begeleiding en ondersteuning van de milieucoaches
- Cineac Milieu TV, besparingstips Groene Klusjesman
- Klimaatstraatfeestcampagne stratencampagne en de ‘feestdag’
- Organisatie van overleg (ronde tafel bijeenkomsten) in deelgemeenten
- Procesondersteuning bewonersinitiatieven energiebesparing en duurzame energie

Coördinatie: Mohamed Hacene

Communicatie coördinatie: Emile van Rinsum

2. Duurzame energie

De activiteiten onder dit kopje 'duurzame energie' zijn erop gericht bewoners te ondersteunen bij de opstart van coöperaties gericht op het zelf opwekken van energie, het met elkaar besparen op energie middels isolatie en het gezamenlijk inkopen van duurzame energie.

Er zijn nu ruim 100 energie-coöperaties van bewoners opgericht of in oprichting in Nederland. In Rotterdam zijn dit er momenteel drie: Overschie, Noord (Blijstroom) en Nesseland. Het komende jaar zal deze ontwikkeling zeker een grote vlucht gaan nemen ook omdat in het regeerakkoord is opgenomen dat het in coöperatieve vorm opwekken van energie ten behoeve van kleingebruikers meer (fiscale) kansen krijgt dan nu het geval is. Wij voorspellen dat (juist) in Rotterdam de coöperatieve energie-organisaties een grote vlucht gaan nemen.

Deze ontwikkeling heeft sterk te maken met een maatschappelijke trend waarin de burger steeds meer het gevoel krijgt 'het zelf te willen doen'. Wantrouwen van de burger gericht op instituties als energiebedrijven, woningcorporaties en gezondheidszorginstellingen ligt hier aan ten grondslag. Maar burgers willen ook versnelling brengen in de verduurzaming van de samenleving. Grote maatschappelijke instituties en vaak ook de overheid staan ze hierbij vaak in de weg met bureaucratie en regelgeving. Niet voor niets is de 'strijdkreet' van een bewonerscorporatie 'Blijstroom' dan ook 'we gaan het zelf doen!'. Het is in Rotterdam vooral het RMC die bewoners (in de opstartfase van dit soort 'nieuwe coöperatieve organisaties') bijstaat en ondersteunt en hen op weg helpt en weer loslaat maar op de achtergrond aanwezig is als back-up indien nodig.

Voor dit doel heeft het RMC samen met de bewonersinitiatieven de stichting Energietransitie Rotterdam opgericht die de lokale ondersteuning zal gaan vormgeven in 2013.

Op dit moment (2012) is het nog mogelijk dit binnen de basisbegroting van het RMC op te vangen. Daarnaast bieden ook twee projectsubsidies ten behoeve van de cursussen Milieucoach en het Energiebesparing bestaande bouw van het Programmabureau Duurzaam enige financiële ruimte. De 'claim' vanuit de burger op ondersteuning van het RMC zal het komende jaar al groter worden dan wat het RMC kan bieden.

Activiteiten:

- **Ondersteuning stichting Energietransitie Rotterdam**
- **Procesondersteuning bewonersinitiatieven en bewonerscoöperaties duurzame energie**

Coördinatie: Emile van Rinsum

3. Zelf meten is weten

De campagne 'zelf meten is weten' is erop gericht de betrokkenheid van bewoners bij de luchtkwaliteit in Rotterdam te vergroten.

Om de participatie van de Rotterdammers bij het thema luchtkwaliteit te vergroten wil het RMC in 2013 op verschillende locaties door bewoners zelf laten meten middels de palmes-buisjes-methode. Het voordeel van deze buisjesmethode is dat er redelijk secuur kan worden gemeten tegen relatief lage kosten. Alleen de NO₂ wordt gemeten. De buisjes worden ingeleverd bij het RMC die zorgt voor de verwerking en monitoring. Eind 2013 wil het RMC de resultaten presenteren op een speciaal hiervoor gemaakte webpagina.

Activiteiten:

- **Ondersteuning bieden aan (groepen van) bewoners die zelf aan de slag gaan met meten van de luchtkwaliteit.**
- **Inventarisatie van de meetresultaten**
- **Bundeling resultaten op een webpagina**

Werkplan 2013 Rotterdams Milieucentrum

4. Natuur en Milieueducatie

De komende jaren lijkt er een organisatorische leemte te vallen als het gaat om natuur en milieueducatie (NME.) in Rotterdam. Er is geen centrale coördinatie en sturing meer op gemeentelijk niveau en ook de NME in de deelgemeenten lijkt een onzekere (organisatorische) toekomst tegemoet te zien omdat de deelgemeenten in haar huidige vorm zullen worden opgeheven.

Het milieucentrum zal in ieder geval in 2013 en 2014 op verzoek van het Programmabureau Duurzaam zorgdragen voor de praktische borging van de Rotterdamse duurzame leerlijn klimaat, energie en groen die momenteel (2012) in ontwikkeling is. Zodanig dat het voortgezet onderwijs hier volop gebruik van zal gaan maken en (externe) aanbieders van NME producten hun plek kunnen vinden op deze (digitale) leerlijn. Daarnaast wil het Milieucentrum ook NME aanbod creëren gericht op zowel voortgezet – als primair onderwijs op het gebied van stadslandbouw en voedsel. De plek waar dit aanbod zal worden aangeboden is de zogenaamde ‘dakakker’ op Het Schieblock en krijgt de titel ‘DAKennie’.

Het RMC zoekt naar aanvullende financiële middelen om de duurzame leerlijn te kunnen blijven borgen en de overige NME - activiteiten vorm te geven. Hierbij wordt ook een deel van het basisbudget aangesproken met name voor de inzet van uren.

Activiteiten:

- **Beheer van de stedelijk ontwikkelde leerlijn klimaat, energie en groen (o.a. de website)**
- **Inventarisatie van extern NME -aanbod gericht op Voortgezet Onderwijs (landelijk, regionaal en lokaal)**
- **In samenwerking met de Hogeschool Rotterdam uitzetten van de ontwikkelde leerlijn klimaat, energie en groen bij het voortgezet onderwijs in Rotterdam**
- **Ontwikkeling van NME aanbod afgestemd op de dakakker gericht op primair onderwijs en voortgezet onderwijs**

Coördinatie leerlijn: Emile van Rinsum

Project coördinatie NME dakakker: Angelique Vandevenne

5. Jongeren

Jongeren worden opgeleid tot Rotterdams Milieuvorlichter (RMV). Na de cursus kunnen ze zelfstandig voorlichtingen geven op voortgezet onderwijs maar ook bij sociaal culturele instellingen in de stad gebruikmakend van het educatieve materiaal dat werd ontwikkeld.

Via de cursussen milieuvorlichters is de afgelopen zes jaar een groep van meer dan 150 jongeren actief betrokken geraakt bij milieu en duurzaamheid. De jongeren worden ingezet bij evenementen van het RMC maar ook op scholen, in buurthuizen en jongerencentra voor het geven van milieuvorlichtingen aan leeftijdsgenoten. Hierbij maken ze gebruik van de in het kader van MilieuDivers ontwikkelde boekjes, filmpjes, PowerPoint presentaties over klimaat, luchtkwaliteit, duurzaamheid en duurzame mobiliteit. Het RMC blijft deze groep jongeren ook in 2013 intensief begeleiden.

Het educatief aanbod, bestaande uit vier boekjes over luchtkwaliteit, klimaat, duurzaamheid en duurzame mobiliteit wordt ‘gemoderniseerd’ in 2013. Dat wil zeggen dat de DVD’s als onderdeel van deze boekjes worden vervangen door digitale coderingen waarmee de videofilmpjes van FLEX M, de videomuziekclips en presentaties kunnen worden gevonden via internet. De website www.iederslucht.nl is er ter ondersteuning van de voorlichtingen ook deze zal worden aangepast aan de nieuwe opzet.

Het jongerenproject wordt gedeeltelijk (extern) gefinancierd door het Programmabureau Duurzaam. Voor de modernisering van het educatief aanbod zoekt het RMC externe financiering middels fondswerving. Een aantal basisuren wordt ingezet vanuit het basisbudget van het RMC vooral voor de begeleiding van de jongeren milieuvorlichters na de cursus.

Werkplan 2013 Rotterdams Milieucentrum

Activiteiten:

- Organiseren van een cursus Milieuvorlichter voor jongeren
- Beheer en verbetering van de website www.iederslucht.nl
- Modernisering van het educatieve aanbod over lucht, klimaat, duurzaamheid en mobiliteit
- Ondersteuning van de jongeren Milieuvorlichters bij hun werk als voorlichter

Coördinatie: Mohamed Hacene, milieujongerenwerkster: Angelique Vandevenne

6. Dakakker

De dakakker op Het Schieblock is het grootste stadslandbouwdak in Nederland (1000 m², bestaande uit 2 daken). De dakakker is een echte testsite. Verschillende effecten worden onderzocht door de Hogeschool Rotterdam. Ook wordt er gekeken naar de economische kant van stadslandbouw op daken.

In april 2012 werd in het kader van de Internationale Architectuur Biënnale de zogenaamde 'dakakker' geopend op Het Schieblock. Het pand waar ook het RMC in is gevestigd. Dit grootste en eerste stadslandbouwdak van Nederland is een initiatief van ZUS architecten, Het Schieblock BV en het RMC. Het initiatief valt als testsite binnen het groene daken beleid van de gemeente Rotterdam. Aangetoond wordt dat er meer kan met groene daken (dan alleen sedum daken) en dat het mogelijk is een deel van de stadsvoedselproductie binnen de gemeentegrenzen op te lossen waardoor externe en interne 'voedselkilometers' kunnen worden gereduceerd. Daarnaast krijgt de dakakker ook een Milieueducatief element (zie 3.).

De dakakker wordt 'gerund' door het RMC in samenwerking met een actief vrijwilligersteam uit de directe omgeving van Het Schieblock. Ook in 2013 blijft het RMC sturing geven aan het vrijwilligersteam en het beheer van de dakakker. Onderdeel van deze inzet is ook het creëren en onderhouden van een afzetmarkt voor de 'dakproducten'.

Begin 2013 zal ook begonnen worden met de verbouwing van de dakopbouw op de dakakker. Er komen drie ruimtes in. Een grote (vergader/cursus)ruimte, een kleine cursusruimte en een goed geoutilleerde keukenruimte. Het RMC zorgt voor een deel van de financiering en begeleidt i.s.m. ZUS architecten het verbouwproces.

Het RMC initieert in samenwerking met ZUS architecten, de aannemer van de dakakker Bindergroen en de Hogeschool Rotterdam wetenschappelijk onderzoek naar de adaptieve effecten van het dak en de economische kant. Het doel is een compleet beeld te scheppen van zowel qua milieueffecten (waterbuffering en het tegengaan van het Urban Heat Island effect), de onderhoudstechnische als economische haalbaarheid. De dakakker is wat dat betreft een echte testsite met als doel meer daken geschikt te maken voor stadslandbouw. Het RMC richt zich op uitbreiding naar zo'n 4000 – 7000 vierkante meter daklandbouw in de directe omgeving van Het Schieblock. Het RMC werkt in 2013 ook aan de promotie van de dakakker als 'groendak met opbrengst' en organiseert 'dakevenementen' zoals het plant – en oogstfeesten, de open dagen tijdens de dag van de architectuur of de museumnacht en dakexcursies ten behoeve van nationale en internationale excursiegroepen.

De basisinzet ter ondersteuning van het vrijwilligersteam en ten behoeve van het dagelijkse onderhoud van het dak wordt bekostigd uit het basisbudget van het RMC. Voor het (begeleiden van het) onderzoek, de verbouwing, de NME.-activiteiten, 'dakevenementen' en de promotionele activiteiten en excursies van en op de dakakker wordt (constant) naar externe financiering gezocht.

Activiteiten:

- Ondersteuning van het vrijwilligersteam
- Beheer van de website www.dakakker.nl
- Organisatie van de productenafzet in de directe omgeving van de dakakker
- Organisatie van bijzondere open dakdagen zoals de Dag van de Architectuur, het plant – en oogstfeest, Verborgten tuinenweekend, groene loper museumnacht en excursies
- Begeleiding van het onderzoek naar de haalbaarheid van landbouw op daken i.s.m. de Hogeschool Rotterdam en ZUS architecten
- Ontwikkeling van een Dakakker uitbreidingsplan naar meer m2 in 2013 – 2014

Coördinatie: Wouter Bauman

7. Parkenoverleg

Het parkenoverleg is een uitwisselingsplatform tussen betrokken bewoners (en vrijwilligers) bij de Rotterdamse parken.

Het RMC ondersteunt 15 parkcomités die 26 parken vertegenwoordigen en regelmatig bijeenkomen in het Rotterdamse Parkenoverleg. Ook in 2013 komt dit Parkenoverleg minimaal vier keer bij elkaar, daarnaast wordt er in 2013 een aantal parkexcursies georganiseerd. Het overleg zal zich in 2013 vooral gaan richten op de uitwisseling van ervaringen en kennis tussen de parkenvertegenwoordigers.

Ook worden gevraagd en ongevraagd adviezen uitgebracht aan gemeente – en deelgemeentebestuur. Vaak worden voor het parkenoverleg gastsprekers uitgenodigd. Het Parkenoverleg wil in 2013 actief deel gaan nemen aan de Nationale dag van het park georganiseerd door de ANWB. Het RMC zal hier coördinatie en sturing aan gaan geven.

In 2010 presenteerde het Parkenoverleg de parkenwebsite www.rotterdamseparken.nl die we ook in 2013 in de lucht houden.

De ureninzet voor het secretariaat van het Parkenoverleg wordt geheel uit het basisbudget van het RMC betaald. Voor bijzondere parkactiviteiten kunnen het Parkenoverleg of de afzonderlijke parkcomités een beroep doen op de groepengelden die het RMC beheert.

Activiteiten:

- Jaarlijks vier bijeenkomsten van het Parkenoverleg
- Parkenexcursies
- Ondersteuning van de activiteiten op de Dag van het park

Coördinatie: Wouter Bauman

8. Milieuvriendelijkste tuinenwedstrijd

De milieuvriendelijkste tuinenwedstrijd is een competitie tussen Rotterdamse natuurlijke, duurzame en milieuvriendelijke tuinen.

De milieuvriendelijkste tuinenwedstrijd (www.milieuvriendelijkstetuin.nl) is een tuinenwedstrijd waaraan tuineigenaren met een milieuvriendelijke en duurzame tuin, balkon of dakterras kunnen meedoen. Er kan jaarlijks een tuinenbokaal worden gewonnen. De wedstrijd was in 2010 een van de initiatieven van het Parkenoverleg, de wedstrijd werd in 2011 en 2012 herhaald. Bekeken wordt of het RMC ook het komend jaar de tuinenwedstrijd kan organiseren. Het streven is in de gehele regio Rotterdam of de provincie Zuid Holland de wedstrijd te laten plaatsvinden.

Activiteiten:

- Wedstrijd Milieuvriendelijkste tuin inclusief diverse promotionele activiteiten
- Beheer website www.milieuvriendelijkstetuin.nl
- Uitreiking tuinenbokaal aan 2 categorieën 1) privé en volkstuinten, 2) balkons en dakterrassen

Coördinatie: Wouter Bauman

9. Groepenondersteuning

Ondersteuning van natuur- en milieugroepen in Rotterdam blijft de core business van het RMC. Jaarlijks doet een flink aantal achterbangroepen beroep op het RMC. Het RMC zal de groepen ook in 2013 adviseren en bijstaan. Er worden ruim tachtig lidorganisaties op vele manieren ondersteund. Zowel inhoudelijk als praktisch met advies, ruimte en materieel. Ook organiseert het RMC overleg tussen de verschillende lidorganisaties onderling en tussen deze organisaties en beleidsmakers en 'de politiek'. Organisaties doen steeds vaker een beroep op onze ondersteuning. Ook niet-lidorganisaties zoals bewoners – en buurtgroepen en duurzame initiatieven.

Coördinatie: Emile van Rinsum

Samengevat ondersteunt het RMC haar lidorganisaties in 2013 door:

Facilitaire ondersteuning:**het ter beschikking stellen van vergader- en cursusruimte**

- het beschikbaar stellen van werkgelden en projectsubsidies
- het verlenen van service op het gebied van lay-out en publiciteit
- het opnemen van activiteiten in de Groene Agenda (gedrukt en digitaal)
- het opnemen van artikelen van aangesloten organisaties in de digitale nieuwsbrief
- de uitleen van materialen en apparatuur als beamer, geluidsinstallatie en digitale (video)camera
- het verzorgen van verzendingen
- ondersteuning bij internet (e-commerce, websites)

Inhoudelijke ondersteuning:

- het verstrekken van inhoudelijk advies
- het verstrekken van juridisch advies, eventueel via milieurechtshulp
- het bieden van een abonnement op de (interne) groepennieuwsbrief en de Rotterdamse Milieucourant
- het inhoudelijk ondersteunen van informatiebijeenkomsten, symposia en debatten
- de praktische ondersteuning van bijeenkomsten, activiteiten en acties
- de organisatie van overleg tussen groepen (zoals het platform Noordrand en het Parkenoverleg)
- de organisatie van de jaarlijkse Groene Conferentie en andere informatieve bijeenkomsten
- de organisatie van workshops en cursussen
- ondersteuning bij subsidieaanvragen

9.1 Groepengelden

Jaarlijks kan het RMC een bedrag van ruim € 15.000 besteden aan ondersteuning van groepen van burgers die initiatieven op het gebied van natuur en milieu ontplooiën. Dit bedrag wordt door de gemeente Rotterdam beschikbaar gesteld. Het Rotterdams Milieucentrum kent deze gelden toe op basis van een aanvraag en na toetsing aan de door het bestuur van de stichting Rotterdams Milieucentrum opgestelde toetsingscriteria.

De financiële ondersteuning aan vrijwilligersorganisaties blijft ook in 2013 gehandhaafd. Rotterdamse bewonersgroepen kunnen deze financiële ondersteuning via het RMC aanvragen. Het gaat om werkgeld, een klein budget voor reguliere kosten zoals telefoon- en kantoorkosten en projectgeld. De groepengelden zijn dus niet alleen bedoeld voor de achterban- of lidorganisaties van het RMC.

10. Communicatie

Naast groepenondersteuning is een kerntaak van het RMC het communiceren over milieu en duurzaamheid, niet alleen met haar achterban maar 'Rotterdam breed'. Het RMC organiseert debatten over milieu en duurzaamheid, maakt televisieprogramma's, geeft een digitale milieucourant uit en de 'Groene (uit)Agenda'. Ook is het RMC actief op internet met een aantal websites, via Facebook (Dakakker en RMC) en Twitter. Het RMC presenteert op een creatieve manier thema's als luchtkwaliteit, klimaatverandering en duurzaamheid op een zo toegankelijk mogelijke manier en aan een breed publiek.

Communicatie-coördinatie: Emile van Rinsum

10.1 Debat

Het RMC organiseert ook in 2013 diverse themabijeenkomsten. Een van deze bijeenkomsten is de jaarlijkse Groene Conferentie. Deze conferentie is een bijeenkomst voor actieve leden van de aangesloten organisaties. De afgelopen jaren waren de thema's luchtkwaliteit (2003), natuur- en milieu-educatie (2004), de gemeenteraadsverkiezingen en milieu (2004), bewonersparticipatie (2005), jongeren en milieu (2006), het klimaat in Rotterdam (2007) milieu in de buurt (2008), de gemeenteraadsverkiezingen en milieu (2009), de 'groene stad' (2010), 'Rotterdam Winterklaar?' (2011) en 'Bijeenkomst; Advies voor de verbetering van de leefomstandigheden van bijen en overige bestuivende insecten in Rotterdam' en Duurzaam Door met NME (2012). Debat vond plaats tussen beleidsmakers, wetenschappers, politici, bestuurders en milieuorganisaties. Het doel is te komen tot een uitwisseling van standpunten tussen actieve burgers, politiek en beleidsmakers. De betrokkenheid van Rotterdamse (deel)raadsleden was bij de meeste Groene Conferenties groot.

Een vast onderdeel van de Groene Conferentie is de uitreiking van de Groene Vogel (een prijs voor natuurvrijwilligers) en de Groene Pluim (een prijs voor een groene overheidsdienaar), zo ook in 2013. Veel onderwerpen zijn via de Groene Conferentie op de publieke en politieke agenda gekomen en hebben ook geleid tot nieuw beleid en initiatieven vanuit de bevolking.

10.2 RM-courant

De Rotterdamse Milieucourant (RM-courant) verschijnt minimaal 10 keer per jaar in digitale vorm. Het blad zal ook in 2013 weer artikelen bevatten over actuele ontwikkelingen in Rotterdam die van belang zijn vanuit het oogpunt van duurzaamheid. Deze digitale courant nodigt actief uit tot uitwisseling van ervaringen en discussie met het Rotterdams gemeentebestuur en de Rotterdamse politiek.

De redactie van de digitale RM-courant gaat in haar artikelen meer aandacht besteden aan integrale oplossingen en beleidsalternatieven. Het blad zoekt steeds naar een juiste mix van verdieping, actuele berichtgeving en discussie.

10.3 Groene Agenda

De Groene Agenda is ontstaan uit een samenwerkingsverband tussen Sport en Recreatie (Natuur en Milieueducatie), het Zuid-Hollands Landschap en de Groene Passage. De Groene Agenda richt zich op de hele Rotterdamse regio met als doel groene activiteiten onder de aandacht te brengen bij een breed publiek.

Gezien de opgelegde bezuiniging in 2011 is het niet meer mogelijk de Groene (uit) Agenda, zonder een aantal sponsors, in gedrukte vorm uit te blijven geven. Dat is erg jammer gezien de lange bestaansgeschiedenis en het grote aantal enthousiaste lezers. Er wordt bekeken of de Agenda nu in digitale vorm kan worden uitgegeven. De website www.groeneagenda.nl blijf natuurlijk gewoon bestaan.

10.4 Internet

De websites van het RMC worden constant up-to-date gehouden. Veel aandacht wordt gegeven aan functionaliteit, organisatie, inhoud en de toegankelijkheid van de informatie. De links naar de aangesloten organisaties krijgen speciale aandacht. De website speelt een belangrijke rol bij het bekendmaken van de projecten van het RMC bij het Rotterdamse publiek en is een snelle vorm van berichtgeving van het RMC aan geïnteresseerde achterban en groepen.

Naast de centrale website www.milieucentrum.rotterdam.nl heeft het RMC ook de digitale groene agenda (www.groeneagenda.nl), waarin groene activiteiten in de gehele Rotterdamse regio worden belicht; bovendien zijn er diverse 'subsites', zoals www.rotterdamserondjes.nl, een (sub)website voor MilieuDivers (www.milieudivers.nl) en ook het project Natuur in Kaart heeft een eigen subsite: www.natuurinkaart.nl. Voor Klimaat Want? werd de (sub)website www.klimaatwant.nl in het leven geroepen. In 2010 werd een aparte website gemaakt door en voor het Parkenoverleg: www.rotterdamseparken.nl. Via de website www.milieuvriendelijkstetuin.nl kunnen Rotterdammers zich inschrijven voor deze duurzame tuinenwedstrijd. In het kader van de jongerenactiviteiten startten in 2008 de websites Ieders Lucht en Ons Klimaat: www.iederslucht.nl en www.onsklimaat.nl. Sinds 2012 is ook de website www.dakakker.nl actief.

Op Twitter is het RMC actief onder www.twitter.com/milieucentrum en www.twitter.com/duurzamestad. Dit laatste Twitter account is van de vier grootstedelijke milieucentra samen. Het RMC en de Dakakker hebben ook een Facebook pagina.

10.5 TV

In 2008 is het RMC in samenwerking met Cineac TV begonnen met de uitzendingen van Cineac Milieu TV op het Rotterdam kanaal. Het is een TV programma dat gemaakt wordt door vrijwilligers over milieuthema's die in onze stad spelen. Er wordt iedere week uitgezonden waardoor er kan worden ingespeeld op de actualiteit. In 2012 werden 40 programma's uitgezonden. Het RMC wil in 2013 doorgaan met Cineac Milieu TV. Het programma brengt mensen in de Rotterdamse wijken direct in contact met milieuthema's. In 2013 zullen de programma's meer aan de projecten zoals opZuinig! en het Klimaatstraatfeest worden gekoppeld.

11. Bedrijfsvoering 2013

11.1 Werkplan

Het bestuur van het RMC stelt jaarlijks een werkplan op voor het komende jaar. In dit werkplan wordt toegelicht welke activiteiten en projecten het RMC wil uitvoeren. In het werkplan geeft het RMC bestuur ook expliciet aan hoe zij de basissubsidie wil besteden. Het werkplan wordt besproken met de bij het RMC aangesloten natuur- en milieugroepen in de jaarlijkse deelnemersraad. De DCMR milieudienst Rijnmond beoordeelt in opdracht van de gemeente Rotterdam het werkplan en het bijbehorende financieel overzicht met een overzicht van de verwachte inkomsten en uitgaven.

Werkplan 2013 Rotterdams Milieucentrum

Op basis van beide documenten stelt de DCMR de jaarbasissubsidie vast. Er wordt voor een duidelijke planning van projecten en activiteiten gezorgd.

Directie: Emile van Rinsum

11.2 Monitoring voortgang

De directie van het RMC houdt de voortgang van alle activiteiten en projecten in de gaten middels teamoverleg en overleg over (deel)projecten. Projectleiders zorgen voor een drie maandelijks verslaglegging aan de directie. De directie presenteert de stand van zaken in het bestuur. Indien zich gedurende het jaar grote afwijkingen voordoen met betrekking tot de voortgang wordt dit door de directie besproken tijdens periodiek overleg met de DCMR milieudienst Rijnmond.

11.3 Financiën

Het bestuur van het RMC geeft in haar begroting aan welke inkomsten en uitgaven zij verwacht voor het komende jaar. Indien zich gedurende het jaar grote afwijkingen met betrekking tot de financiën voordoen wordt dit besproken tijdens periodiek overleg met de DCMR milieudienst Rijnmond.

De RMC directie kent aan Rotterdamse natuur-, milieugroepen en bewonersinitiatieven projectgeld en werkgeld toe. Bij de toekenning hanteert zij de toekenningscriteria die zijn vastgesteld door het bestuur van het RMC.

11.4 Rapportage

Conform de subsidieverordening van de gemeente Rotterdam (2005) stelt het RMC-bestuur een financieel jaarverslag op, dat voorzien is van een accountantsverklaring. In het financieel jaarverslag wordt expliciet aangegeven op welke wijze de basissubsidie van de gemeente Rotterdam is besteed. Verder is aangegeven op welke wijze uren besteed zijn. Daarnaast worden de ondernomen activiteiten en uitgevoerde projecten toegelicht in een tekstueel jaarverslag. Beide documenten worden naar de DCMR gestuurd ter vaststelling van de subsidie. Verder stelt de directie van het RMC halverwege het jaar een kort en bondig halfjaarrapport op, met daarin een toelichting op de stand van zaken van de voorgenomen activiteiten en projecten, geactualiseerde planning, en een toelichting op de stand van zaken met betrekking tot de financiën.

12. Landelijke samenwerking

Het RMC is onderdeel van het overlegnetwerk van de stichting Natuur en Milieu en de Provinciale Milieufederaties. Daarnaast overlegt het RMC op landelijk niveau over gezamenlijke projecten en campagnes. De vier grootstedelijke milieuentra komen minimaal vier keer per jaar bijeen om informatie uit te wisselen en gezamenlijke activiteiten op te zetten.

Ook is het RMC lid van het Recycling Netwerk Nederland en het netwerk Duurzame Haven waarbij Milieudefensie, stichting de Noordzee, de Milieuentra Amsterdam en Den Haag lid van zijn. Vanuit dit netwerk duurzame haven zijn er ook veel internationale contacten met collega-organisaties in andere havensteden.

13. Overzicht van de activiteiten in 2013

In dit hoofdstuk een korte samenvatting van de activiteiten en die direct bekostigd worden uit het basisbudget dat door de gemeente Rotterdam ter beschikking wordt gesteld aan het RMC.

13.1 Ondersteuning groepen

Ondersteuning van natuur- bewoners - en milieugroepen in Rotterdam blijft core business voor het RMC. Deze groepen hoeven niet aangesloten te zijn bij het RMC om in aanmerking te komen voor ondersteuning. Jaarlijks doet een aantal (achterban)groepen een beroep op ondersteuning bij het RMC. Het RMC zal de groepen zo goed mogelijk adviseren en bijstaan. Groepen kunnen ook een beroep doen op een kleine financiële bijdrage vanuit het budget 'groepengelden'. Op verzoek of eigen initiatief organiseert het RMC overleg tussen groepen of tussen groepen en de/het lokale politiek/bestuur of ambtelijke diensten. Het RMC houdt de ontwikkelingen op het gebied van milieu en duurzaamheid nauw in de gaten en geeft ook een (interne) groepennieuwsbrief uit t.b.v. de aangesloten organisaties.

13.2 Parkenoverleg

Het Rotterdamse Parkenoverleg ondersteunt 15 parkcomités die 26 parken vertegenwoordigen en komt ook in 2013 minimaal vier keer bij elkaar. Het RMC onderhoudt de website www.rotterdamseparken.nl, organiseert excursies en kennisuitwisseling, houdt ontwikkelingen op het gebied van (stads)natuur, groen en ruimtelijke ordening in de gaten en geeft ook een Parkennieuwsbrief uit.

13.3 Milieucourant

De *Rotterdamse Milieucourant* (RM-courant) verschijnt minimaal 10 keer per jaar in digitale vorm.

13.4 De Groene Agenda

De Groene Agenda richt zich op de hele Rotterdamse regio en is erop gericht groene activiteiten onder de aandacht te brengen bij een breed publiek. De agenda wordt (twee) maandelijks (digitaal?) verspreid en is te vinden op internet www.groeneagenda.nl.

13.5 Websites

Het gaat om de volgende websites, die continu up-to-date worden gehouden:

www.milieucentrum.rotterdam.nl

www.groeneaganda.nl

www.rotterdamserondjes.nl

www.milieudivers.nl

www.natuurinkaart.nl

www.klimaatwant.nl

www.rotterdamseparken.nl

www.iederslucht.nl

www.milieuvriendelijkstetuin.nl

www.dierenwelzijnstadsnatuur.nl

www.dakakker.nl

Daarnaast is het RMC actief op Twitter en Facebook.

13.6 Groene conferentie 2013

Traditiegetrouw organiseert het RMC ieder jaar de Groene Conferentie. Ook in 2013. Tijdens de conferentie wordt er gedebatteerd over een of meerdere 'groene' thema's. Vaste onderdelen zijn de uitreiking van de Groene Vogel en de Groene Pluim.

13.7 Projecten

Ureninzet voor de organisatie van de hierna genoemde projecten:

- Klimaatstraatfeest, project energiebesparing bestaande bouw
- opZuinig! campagne energiebesparing en cursussen 'Milieucoach'
- Meten is weten
- Dakkokers, ondersteuning vrijwilligersteam, creëren afzetmarkt
- Jongeren Milieuvorlichters, begeleiding jongeren na de cursus bij de voorlichtingen

(Niet uit het basisbudget RMC)

- Rotterdamse doorgaande leerlijn klimaat, energie en natuur

Bijlage 1 Bedrijfsprofiel

Het Rotterdams Milieucentrum is een stichting.
Gevestigd aan de Schiekade 189 (unit 302), Rotterdam.

In het stichtingsbestuur hebben zitting:

Patrick van Klink, voorzitter
Sanne Castro, penningmeester
Wiel Senden, bestuurslid
Karin Oppelland, bestuurslid
Huib Poortmans, bestuurslid
Rob Lathouwers, bestuurslid

Het team van het milieucentrum bestaan uit:

Emile van Rinsum, directeur en beleidsadviseur klimaat, luchtkwaliteit, energie (28 uur)
Mohamed Hacene, beleidsadviseur Milieubeleid, diversiteit (24 uur)
Wouter Bauman, beleidsadviseur Natuur en Ruimte/dakakkerbouw (28 uur)
Angelique Vandevenne, Projectondersteuning/Milieujongerenwerker (16 uur)

De aangesloten groepen zijn:

In willekeurige volgorde:

1. De Bomenridders
2. Stichting Ark Nature
3. Stichting Rotterdamse Oogst
4. Stichting Pro Groen
5. Stichting Natuur Cultuur en Bewegen
6. KNNV Rotterdam
7. Groenpunt (samenwerkingsverband IVN, NIVON, RMC, SenR, st. Ark, RbVV, SLR)
8. Recyclicity / 2012 Architecten
9. Stichting Studio Hergebruik
10. Stichting Owaze
11. Zweth Kandelaar Front
12. Atalantajongeren
13. Werkgroep Woonmilieu Provenierswijk
14. Weidevogelgroep Schieveen
15. Vogelklas Karel Schot
16. Vogelasiel De Houtsnip
17. Vogel, vleermuizen en vlinderwerkgroep Noordrand
18. Vereniging Natuur en Milieubescherming Noordrand
19. Ambrosiusgilde Rotterdam
20. Arboretum Hoogvliet
21. Arboretum Trompenburg
22. Bewoners Tegen Vliegtuigoverlast BTV
23. Botanische Tuin Kralingen
24. Natuur in Kaart
25. Bewonerorganisatie Cool, werkgroep wijktuinen
26. Dierenbescherming Rijnmond
27. Egelopvang Odilia
28. Werkgroep Eschpolder
29. Fietsersbond, afd. Rotterdam
30. Stichting Gezond Overschie
31. Greenpeace Rotterdam
32. Vereniging Tegen Milieubederf
33. IVN Rotterdam
34. Werkgroep Kerk en Milieu
35. Stichting Landschapsonderhoud Rotterdam

36. Milieudefensie, afdeling Rotterdam
37. Natuurpad Hillesluis
38. Moeras IJscclubstraat
39. NIVON Rotterdam
40. Aktiegroep Het Oude Westen
41. Ecoteam Insulinde
42. Wijkorgaan Stadsdriehoek, wijktuinengroep
43. Stichting Natuurlijk Zuiderpark
44. Werkgroep Rotterdams wandelpadennetwerk
45. Tunesisch Forum/Arabische Milieuacademie
46. Werkgroep MilieuDivers
47. Stichting So Mi Tan
48. De Speeldernis, natuurspeeltuin
49. Stichting Behoud Zestienhovensepark
50. Rotterdamse Duurzaamheidsclub
51. Samenwerkende Bewonersorganisaties Schiebroek
52. VTV Tuinderslust
53. Wereldnatuurfonds Rotterdam
54. Rotterdamse Bond van Volkstuinders/RBVV
55. Stichting SCRAP
56. Stichting Rotte-Verband
57. Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik
58. Vogels op Zuid
59. Wijknatuurteam Alexanderpolder
60. Wijktuinengroep Ommoord
61. PIW Kralingen
62. 3VO Rotterdam
63. Anti Bulderbaan Comité
64. ROVER Vereniging van Reizigers Openbaar Vervoer (afd. Rotterdam e.o.)
65. Bewonersgroep Bergpolder Blijdorp
66. Stichting Afri (Jongerenorganisatie Zuid)
67. Marokkaanse Vereniging Centrum Noord (MVCN)
68. Stichting voor vernieuwing en participatie
69. Dona Daria, werkgroep binnengroen, buitengroen
70. Werkgroep Ommoordse Veld Open & Groen
71. Wollefooppengroen & co
72. Euroster Rotterdam
73. Stichting Aquarius
74. Natuurspeelplaats Ruige Plaat
75. Eetbaar Rotterdam
76. Stichting Spaar Prinsenpark
77. EUR Roadrunners
78. Buurtmoestuin Kralingen de Moestuinma
79. Blijstroom, energie coöperatie
80. Transition Towns Rotterdam
81. Moestuinman

Begroting Basissubsidie Rotterdams Milieucentrum 2013 (versie – 1 – 21 september 2012)

<u>1. Lasten</u>	<u>Begroot</u>
1.1 Salarissen:	
Coördinator/beleidsmedewerker 32 uur	
Beleidsmedewerker 28 uur	
Beleidsmedewerker 28 uur	
Bureaumanager 20 uur	
	<u>€ 202.000</u>
1.2 Overige personele kosten:	
Overige personeelskosten:	€ 2.500
Reis – en verblijfskosten:	€ 2.000
Vrijwilligerskosten:	€ 500
Personele kosten:	<u>€ 5.000</u>
1.3 Huisvesting en organisatiekosten:	
Huur kantoorruimte en opslagruimte:	€ 18.000
Accountantskosten:	€ 5.000
Drukwerk kantoor:	€ 2.200
Documentatie:	€ 750
Overig kantoorkosten:	€ 1.250
Automatiseringskosten:	€ 2.500
Telefoon en fax:	€ 2.000
Porti algemeen:	€ 1.800
Overige lasten pand:	€ 2.500
	<u>€ 36.300</u>
1.4 Activiteiten algemeen:	
Algemene activiteiten RMC:	€ 8.000
Groene conferentie	
Groene Vogel, Groene Pluim (vrijwilligersprijzen)	
Debat/thema-overleggen/wijkbijeenkomsten	
RM-courant	
Groene Agenda	
Parkenoverleg/parkexcursies	
e.a.	
	<u>€ 8.000</u>
Totaal:	<u>€ 251.000</u>
2. Dekking 2013:	
2.1 Gemeente Rotterdam (exclusief groepengelden):	€ 204.200 *)
2.2 Nationale Postcodeloterij:	€ 46.800
2. Totaal:	<u>€ 251.000</u>
*) = € 200.000 + 2,1 % indexering € 4.200 = <u>€ 204.200</u>	
3.1 Groepensubsidies:	
3.1 Groepengelden, werkgelden:	<u>€ 15.968,92</u> *)
4. Dekking 2013:	
4.1 Gemeente Rotterdam:	<u>€ 15.968,92</u> *)
*) = € 15.640,47 + 2,1 % indexering = € 15.968,12	

